NECESITATEA DE A FI VIRTUOS

Ştefan CRÎJANOVSCHII

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Virtutea este inclinaţia omului de a proceda în majoritatea cazurilor într-un mod cît mai corect, ea este o parte importantă a concepţiei despre lume a fiecărui individ, în baza virtuţii sau lipsei ei acţionăm în lume. Ea este vocea, cu rădăcinii adînci ce ajung la esenţa fiinţei noastre şi ne permite să comunicăm cu ea, prin faptul că instantaneu ne face să diferenţiem binele de rau. Ascultarea de aceastş voce are rezultatul unui ghid, care indică calea corectă care să o urmam, neascultarea duce la coruperea fiinţei, suferinţa şi un dezastru iminent.*

Cuvinte cheie: *Suferinţă, Virtute, Voce, Ghid, Cale, Corect, Decent.*

Conform dicţionarul explicativ al limbii române Virtutea este însuşire dominantă a caracterului, care îl face mai bun pe individul uman, din punct de vedere moral, intelectual sau al unui tip specific de activitate; integritate morală. Înclinaţie spre un anumit fel de fapte morale; calitate morală.

Am ales această tema ca subiect al acestei prezentări deoarece, virtutea, moralitatea nu sunt un obiect de studiu, ele sunt fundamentele, bazele pe care toate celelante obiecte de studii se sprijină. Virtutea este o parte semnificativă a concepţiei proprii despre lume, virtutea este un set de idei, idealuri care ne indică felul corect de a fi şi de a ne comporta în lume şi locul nostru în ea. În baza virtuţii sau lipsa ei oameni se înţeleg pe sine insaşi sau eşuează, în baza ei înţelegem oameni cu care interacţionăm sau eşuăm în a o face. Lipsa de virtute îi face pe oameni bolnavi, într-un mediu lipsit de virtute te simţi turmentat şi torturat de inabilitatea de a găsi un punct de referinţă stabil. În societatea de azi extrem de materială acest lucru ne-a permis a avansa din punct de vedere tehnologic extrem de mult devenind foarte puternici cu capabilitatea de a remodela lumea înconjurătoare, poate chiar prea puternici pentru sitemul nostru moral sau lipsa acestuia. Noi presupunem că bazele fundamentale ale relitaţii sunt materiale, eşuăm să observăm ca fundamentele realităţii noastre proprii nu sunt materiale, sunt emoţionale, motivaţionale sunt vise, viziuni, sunt relaţiile noastre cu alţi oameni, aceste sunt dependente de cunoştinţe, de conştiinţa şi de autocunoaştere.

Budiştii spun că viaşa este suferinţă o persoană modernă ar spune ca aceasta este o afirmaţie foarte pesimistă, dar o data ce i-ai înţeles sensul descoperi că ea este ca o uşurare, deoarece oamenii toată viaţa umblă ici colei suferind şi nu ştiind de ce, şi toţi în mica noastră scoică tragem concluzia că ceva ar fi în neregula cu noi că uite sufăr şi nu ştiu de ce şi lucrurile nu ar trebui să fie aşa. Şi atunci îţi poţi da întrebarea cine spune că lucrurile nu ar trebui să fie aşa. Budiştii spun că viaţa este suferintă şi aceasta subînţelege că dacă nu suferi aceasta este un lucru bun, noroc sau poate binecuvântare, dar nu şi calea lumii nu şi felul în care stau lucrurile. Şi poate ar trebui să fii recunoscător că lucrurile în cazul tău stau aşa. În creştinism simbolul central este crucifixul ceia ce nu este un simbol pozitiv în nici o măsură este simbolul trădării de către prieteni, opoziţie din partea statului şi vulnerabilitate mortală, este un simbol al faptului că viaţa este suferinţa mai puternic ca nici altul, şi de aceia influenţa acestui simbol se resfrânge dealungul mileniilor. Iudaismul cred că toată lumea ştie că evreii sunt foarte constiincioşi asupra faptului suferinţei în viaţă, deci este folositor de a ştii de a înţelege că viaţa este suferinţă este un fapt ontologic fundamental despre originea existenţei care nu este greu de imaginat ba chiar şi uşor de înţeles, suntem finiţi avem o speranţă de viaţă poate de maxim 100 de ani şi atât! şi în afară de aceasta mai sunt şi alte forme de extrema limitare care sunt impuse asupra ta de faptul existenţei care depind de tine foarte puţin sau chiar deloc aceştea sunt factori arbitrari ai existenţei, eşti intr-o anumită măsură de înalt, de gras, într-o anumită măsură de atractiv, inteligent şi într-o anumită măsură de bolnav mental. Şi este fregvent faptul ca oamenii să îşi atribuie aceşti factori arbitrari ai existenţei unui anumit defect al naturii lor, în loc de ai accepta ca condiţie a existenţei impuse de ea. Fiinţa umană este predicată pe faptul anumitor limitări, suntem ceea ce suntem şi nu alte lucrurii, şi de aici rezultă că realizarea acestor lucruri vine cu suferninţă. Şi viaţa pune întrebarea cum să te comporţi în faţa suferinţei nu numai a ta şi a celorlanţi din jur, şi este o întrebare aprope imposibil de evitat cu excepţia că poate eşti binecuvintat şi ai perioade de timp îndelungate în care ceva absolut oribil nu sa întîmplat cu tine. Te gîndeşti la asta şi crezi că este pesimistic dar nu este aşa, este chiar unul din cele mai eliberatoare lucrurii ce le poţi realiza, poate nu e ceva în neregula cu tine la moment, dar este probabilitate mare că ai un membru de famile care are ceva neînregulă destul de serios, şi chiar dacă nu ai la moment probabilitatea de a fi ceva neînregulă în viitorul apropiat este extrem de mare, poate vei avea un partener care va avea un de defect destul de serios. Şi ştiind asta te eliberează de iluzia că viaţa poate fi trăită fără suferintă. Suferinţa este o parte indivizibilă a existenţei, dar de ce este aşa? Cine şie? Este o întrebare

metafizică. Dar sunt cîteva idei, luăm o finţă cu atributele unui Dumnezeu, omniprezenţa, omnipotenţa, şi te întrebi ce îi lipseşte acestei fiinţe? Păi limitare este aceia ce îi lipseşte, şi te gândesti, ce e aşa de important - limitare?

Dar dacă luăm exmplul de mai sus cu fiinţa fără limitare poţi face orice deoreşti oricînd doreste poţi fi oricine doreşti asta reese că poţi fi totul în acelaşi timp şi de aici reese ca nu exişti ci doar eşti, deoarece eşti totul în acelaşi timp şi nu le poţi diferenţia, nu există limitare a acestei fiinţe, deci devine un absolut, şi dacă te gîndeşti la acest lucru iţi dai seama că e adevărat, exemplu toţi jucăm jocuri, jocuri cu alţi oameni poţi să te joci chiar fără să realizezi acest lucru. Cînd joci acele jocuri stabileşti nişte limite, joci după un set de reguli,când te limitezi, noi lumi se deschid cu noi posibilitaţi care se deschid în faţa ta. Şi deci este o ideie metafizică puternică că existenţa fără limitare nu este posibilă, aceasta este o ideie interesantă, deci apare întrebarea care este pretul existenţei? Raspunsul este limitare, şi preţul plătit pentru limitare este suferinţa, şi deci preţul ce îl plăteşti pentru existenţa este suferinţa. Şi deci care e problema cu acestea? Păi suferinţa ne pune în situaţia de a judeca validitate vieţii, toate lumea face acest lucru atunci cînd se întimplă ceva oribil cu ei. Te vei intreba de ce eu? De ce nu eu, ar fi o întrebare mai bună, dar inevitabil te vei întreba oare merită toată aceasta? Cauza existenţei tale se justifică? Si deci existenţa se poate de justificat? Procesul de a întreba ăi a răspunde la aceste intrebări şubrezesc fundaţia ta de fiecare dată. Poţi răspunde cu da, existenţa se justifică sau nu! În nici într-un caz. Apoi apare întrebarea ce se întimplă cînd răspunzi în unul din cele două posibilităţi? Pentru a răspunde la aceasta întâi trebue să vorbim de antiteza virtuţii, pentru că de fiecare dată cînd vorbeşti depre ceva, ce sar putea de înţeles ca optimistic, oamenilor le este foarte greu să te creadă, dacă aş sta aici şi v-aşi spune că scopul vieţii este să fii fericit, ai putea găsi această afirmaţie puţin liniştitoare dar nu o vei crede în 1000 de ani atât cât este un gram de simţ în tine, căci ai trăit şi ştii că sunt perioade chiar foarte lungi cînd fericirea nu este cuvântul care te descrie asa că trebue să fie şi alt ceva în afară de ea pentru că va fi o parte bună din viaţa ta care nu este fericită, eşti slăbit de convingerea ta că viaţa este pentru a fi fericit, deoarece această convingere nu poate rezista nici celei mai mici adieri de vânt, nu cred că oameni din ziua de azi pot crede în virtute sau cel puţin, cu uşurinţă, deoarece sună religios, şi noi avem probleme în a decide dacă suntem sau nu, dacă credem convingerile religioase şi rostul lor sau nu. Deoarece formele noastre ştiinţifice de cunoştinţe au şubrezit considerabil fundamentele cunoştinţelor religioase. Dar un lucru pe care oameni moderni îl pot cred fără multă bătae de cap este vicleniea, răul intenţionat, unul dintre cele mai importante evenimente ale secolui 20 este procesul de judecată de la Nurnberg unde un grup de socialişti naţionali din Germania care se credeau a fi răspunzători de majoritatea atrocităţilor din perioada celui de al doilea razboi mondial, o opţiune standart în apărarea acestora era că mi-sa ordonat să fac aceste lucruri, dar procesul de la Nurnber le-a refuzat această îndreptăţire oamenilor indiferent de etnicitate, naţionalitate, sex sau convingeri, să o foloseasacă pe motivul că sunt unele lucruri atât de evident de rele, nu virtuoase, că dacă te implici în ele eşti vinovat din punct de vedere existenţial, esti vinovat în afara culturii tale, există o graniţă universală care defineşte faptele morale, nu ştim ce este dar ştim ce nu este, şi aceasta nu este tortura şi genocidul. Un minim să fii virtuos înseamna să îţi trăeşti viaţa în aşa mod că daca ar fi posibilitatea de a te implica în aşa acţiuni probabilitatea să fie minimă, oamenii cred că dacă ei ar fi în Germania nazistă ei ar fi un salvator şi nu un executor al faptelor enumerate mai înainte dar asta nu este adevarat să luam un grup de oameni din ziua de azi şi să-i punem în 1939 mulţi dintre ei ar fi în clasa exectoare iar dacă nu restul ar fi în clasa care ignora acţiunle acestora sau le susţin şi atunci tu poţi să te gândeşti că tu nu ai fi în rândul celor ce comit aşa crime sau poate ai fi, dar de unde să ştiu eu, dar faptele istorice sau aranjat anume după primul scenariu. Acest lucru spune ceva despre felul în care oameni îşi dirijează existenţa şi sunt foarte vulnerabil în faţa viclenie (răului intenţionat) dacă ne uităm în geneză, ca exemplu un şarpe le dau un măr şi aceasta îi trezeşte şi ce se întîmplă cu Adam şi Eva cînd se trezesc ei şi realizează că sunt goi şi imediat se acoperă. Dar de ce? păi cînd eşti gol eşti vulnerabil rămîi tu cu suferinţa şi fricile şi imperficţiunile tale, să realizezi că eşti gol înseamnă să realizezi că eşti vulnerabil, de aceia Adam şi Eva imediat sau acoperit iar al doilea lucru ce îl realizează ei este că ştiu diferenţa dintre bine şi viclenie, nu dintre bine şi rău dar anume viclenie, deci realizarea că eşti vulnerabil imedeiat îţi dă capacitatea de a recunoaşte viclenia (răul intenţionat), şi atunci te-ai putea întreba sub ce condiţii eşti predispus de a manifesta aceasta noua realizare, cred că aceasta este uşor de aflat dacă te priveşti pe tine, daca îţi urmăreşti acţiunile fară de preconcepţii adică în mod onest, sau să te priveşti într-un mod de parcă ai privi pe alt cineva, unul din lucrurile care este destul de util despre recunoaşterea capacitaţii tale de a fi rău, dacă poţi face acest lucru fără a te trauma este că aceasta duce şi la aflarea capacităţilor tale, de a face bine, una fără alta nu poate fi.

Daca ştii ca eşti o armă încarcată mai ales una instabilă eşti cu mult mai predispus să tragi ateniţie acţiunilor tale, asta înseamă că poate nu eşti foarte agreabil dar şi mai înseamnă că dacă ai avea posibilitatea, nu ai face parte din clasa executoare din Germania nazistă.

În final aşi vrea să trag câteva concluzii, viaţa este o chestie complicată şi nimeni nu scapă viu din ea, dar putem să luăm anumite acţiuni pentru a trăi-o cu demnitate şi destul de decent, dacă putem să reducem nivelul suferinţei şi mizeriei în care ne aflăm, în opinia mea ar trebui să folosim toate şansele pentru a o face, în primul rînd trebuie să fim oneşti cu noi însuişi asupra faptului cine suntem şi ce limitări avem şi felul cum ne-am putea îmbunătăţi într-o lume haotică unde s-ar putea părea că virtutea, valorile pozitive, care odată se preţuiau, adevarul, onestitatea, respectrul, altruismul, compasiunea, tăria de caracter, şi voinţa de fier în apărarea idealurilor proprii, au disparut sau chiar sunt un lucru ruşinos de a le poseda, şi ai putea fi exclus din anumite grupuri sau chiar de societatea întreagă, dar în opinia mea încă ar trebuii sa le posedăm.

Aceste virtuţi îţi dau posibilitatea de a acţiona în lume după cum îţi spune vocea interioară, ce e bine şi ce e rău, şi cred că acesta ar trebui de urmat indiferent de situaţie, iar daca îţi trădezi vocea ce înţeleaptă, începi a îţi corupe propria fiinţă şi cum am spus mai devreme devii bolnav atât sufleteşte cât si mental şi fizic, dacă nu îţi urmezi vocea interioară la un moment dat o vei corupe într-o aşa măsură că vei fi perdut ca o corabie în oceanul mare, fară o busola care să îndrepte calea corectă, şi atunci poţi fi sigur că va fi sfârşitul.

Bibliografie:

1. Jordan B Peterson ,Maps of Meaning: The Architecture of Belief. "The necessity of virtue".